

جمع بندی کنکور ۱۴۰۰

لغت – املا

۱۰۰ سوال لغت و املا

(فارسی دهم)

دکتر وسکری

مدیر دپارتمان ادبیات ماز

طراح آزمون های معتبر کشوری:

ماز ، قلمچی، نشان برتر ، مرآت...

۱- در کدام گزینه غلط‌املائی هست؟

- ۱) گفتم از رقعۀ گدایان به فغان و محال عقل است اگر یک بیابان دُر شود که چشم گدایان پر شود.
- ۲) مشّت زنی را حکایت کنند که شکایت پیش پدر برده و اجازت خواست که عزم سفر دارم.
- ۳) مشغول کفاف از دولت عفاف محروم است و ملک فراغت زیر نگین رزق معلوم.
- ۴) عمر اندک در امن و راحت و فراق بهتر که عمر بسیار در بیم و هراس.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «فراق» به صورت «فراغ» درست است.

۲- در کدام گزینه معنی‌های کلمات همگی درست است؟

- ۱) (هنگامه: شلوغی، هنگام، جمعیت مردم) (ادیب: با فرهنگ، بسیار دان، دانشمند)
- ۲) (معاش: زندگی، زیست، زندگانی کردن) (مخمصه: بدبختی، غم بزرگ، گرفتاری)
- ۳) (خذلان: درماندگی، بی‌بهرگی از یاری، ناتوانی) (فراغ: آرامش، آسودگی، جدایی)
- ۴) (عمارت کردن: بنا کردن، امیری، آبادانی) (سودایی: عاشق، شیفته، شیدا)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): «هنگام» معنای «هنگامه» نیست. / گزینه (۳): «جدایی» معنای «فراغ» نیست. / گزینه (۴): «امیری» معنای «عمارت» نیست.

۳- معنی چند واژه در کمانک روبه‌روی آن نادرست آمده است؟

- (صبا: بادی که از طرف شمال‌غربی وزد)، (معاشرت: الفت داشتن)، (پلاس: جامه‌ای پشمینه نرم و نازک که درویشان پوشند)، (جفا: بی‌وفایی)، (نمط: روش)، (خیره: بیهوده)
- ۱) دو   ۲) سه   ۳) چهار   ۴) یک

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. صبا: بادی که از طرف شمال شرقی وزد. / پلاس: جامه‌ای پشمینه و ستر که درویشان پوشند.

۴- معانی واژه‌های «سودا، غنا، خطابه، تناور، حدیث» در کدام گزینه به ترتیب آمده است؟

- ۱) هوس، سرود، خطبه‌خوان، فربه، روایت
- ۲) خیال، موسیقی، سخنرانی، قوی جثه، آیه
- ۳) عشق، آوازخوانی، سخنرانی، تنومندی، سخن
- ۴) اندیشه، سرود، وعظ کردن، فربه، ماجرا

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): خطبه‌فوان ← فطبه‌فوان / گزینه (۲): «حدیث» به معنی «آیه» نیست. / گزینه (۳): «تناور» به معنی «تنومند» است، نه «تنومندی».

۵- چند تا از واژه‌های زیر نادرست معنا شده است؟

- «لگام: دهنه‌ی اسب - بزبون: خوار - تمایز: فرق گذاشتن - دوده: اوان - غایی: نهایی - فتراک: ترک‌بند - حاذق: ماهر - بهرام: زحل - مندرس: کهنه - باری: خلاصه»
- ۱) چهارتا   ۲) سه‌تا   ۳) دوتا   ۴) یکی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دوده: طایفه، دورمان، قانران - بهرام: سیاره مریخ

۶- در کدام گزینه، معنی مقابل هر دو واژه، درست است؟

- (۱) (گلشن: باغ) (دشنه: شمشیر)
(۲) (بیغوله: ویرانه) (غارب: فرورفتگی)
(۳) (لاجرم: ناگزیر) (جُند: سپاه)
(۴) (نسیان: فراموشی) (دستار: تن پوش)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. واژه‌هایی که نادرست معنی شده‌اند به همراه معنی درست آن‌ها:

گزینه‌ی ۱: دشنه: فنبر

گزینه‌ی ۲: غارب: میان دو کتف

گزینه‌ی ۴: دستار: سریند و عمامه، پارچه‌ای به دور سر پیچند.

۷- معنی واژه‌های «گلبن، تیمار، شب‌رو، هُرا» به ترتیب، در کدام گزینه درست است؟

- (۱) گل سرخ، اندیشه، راهزن، غوغا
(۲) گلستان، خدمت به بیمار، شب بیدار، غرّش
(۳) بوته‌ی گل، پرستار، عارف، آواز مهیب
(۴) بیخ بوته‌ی گل، غم‌خوار، آشفته، صدای بلند

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گلبن: بوته‌ی گل، گل سرخ، بیخ بوته‌ی گل / تیمار: اندیشه، خدمت و محافظت از کسی که بیمار باشد /

شب‌رو: شب بیدار، راهزن / هُرا: صدا و غوغا، آواز مهیب

۸- معنی مقابل کدام گروه واژه‌ها، درست است؟

الف - پلاس: جامه‌ای خشن و پشمینه که درویشان پوشند.

ب - خانقاه: محل اجتماع درویشان و مرشدان را گویند.

ج - تقریظ: اشعار ستایش‌آمیز درباره‌ی یک شخص یا یک کتاب

د- مکاری: کسی که با مکر و حيله بر گروهی مسلط می‌شود.

- (۱) الف، ب (۲) الف، ج (۳) ب، د (۴) ج، د

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. معنی «پلاس» در «الف» و «خانقاه» در «ب» درست بیان شده است.

گزینه‌ی ج) تقریظ: ستودن، نوشتن یادداشتی ستایش‌آمیز درباره یک کتاب

گزینه‌ی د) مکاری: کسی که اسب و شتر و الاغ کرایه می‌دهد و کرایه می‌کند.

۹- در کدام گزینه، معنی مقابل همه‌ی واژه‌ها، درست است؟

(۱) (وَيْلَه: ناله) (هژیر: هوشیار) (هَمَت: کوشش)

(۲) (تقریر: بیان) (اشباه: سایه‌ها) (مبتنی: ساخته)

(۳) (شوخ: آلودگی) (کام: زبان) (استرحام: رحم کردن به کسی)

(۴) (عرش: سایبان) (تقریظ: فهرست کتاب) (وَقَب: بالای کمر)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: اَشباه: جمع شبه، ماندها، همانندان توبه: «اشباح: جمع شَبَح، کالبدها، سایه‌ها، سیاهی‌هایی که از دور دیده می‌شود»

گزینه‌ی ۳: کام: سقف دهان

گزینه‌ی ۴: تقریظ: ستودن، نوشتن یادداشتی ستایش‌آمیز درباره‌ی یک کتاب

۱۰- معنی چند واژه در روبه‌روی آن درست نوشته شده است؟

«شرزه: خشمگین کردن / خوالیگر: سرودخوان / مواهب: بخشش / عیار: زرگر / نقض: خوش و نیکو / دژم: خشمگین / مخذول: خواری / عمارت: فرمان‌روایی / دَهِش: هراس / اکناف: کناره / ویله: آواز»

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: شرزه: فشمگین، غضبناک / فوالیگر: آشپز / مواهب: بخشش‌ها، جمع موهبت / عیار: فالس، سنجه، مقابل غش و ناپاکی / نقض: شکستن، شکستن عهد و پیمان (نغز: فوش و نیکو) / مخذول: فوار، زبون‌گردیده / عمارت: بنا کردن، آباد کردن، آبادانی، ساقتمان (امارت: فرمان‌روایی) / دَهِش: بخشش (دهشت: هراس) / اکناف: جمع کثف، اطراف، کناره‌ها

۱۱- با توجه به ابیات زیر معنی کدام واژه نادرست آمده است؟

(۱) نوبهار است و جوانی و اوان عاشقی / گر کنون نکنیم ترک توبه کی خواهیم کرد (هنگام)
(۲) گرناوک سحرگه من کارگر شدی / شک نیستی که گرده گردون بخشیمی (پشت)
(۳) همه ایستادند در پیش اوی / که لشکر شکستن بدی کیش اوی (تیردان)
(۴) خوش به نقض عهد خود بشتافتید / رشته خود بازگونه تافتید (شکستن)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کیش در بیت سوم به معنی آیین و مذهب است.

۱۲- معنی درست واژه‌های «ویله، دمان، عرش، محال» به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

(۱) ناله، ترس، خیمه، ناممکن
(۲) صدا، غرّنده، سریر، دروغ
(۳) درد، مهیب، سایبان، بی پایه
(۴) آواز، هولناک، آسمان، بی اصل

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

غلطها عبارتند از: درد / ترس / آسمان

۱۳- معنی چند واژه درست نوشته شده است؟

(دوده: طایفه)، (هژیر: چابک)، (پدرام: نیکو)، (کارزار: میدان جنگ)، (پتک: آهن کوب) (بارگاه: دربار)،
(صلوت: شکوهمند)، (مسخرگی: دلکگی)
(۱) هفت (۲) شش (۳) پنج (۴) چهار

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

فقط واژه «کارزار» نادرست است و به معنی جنگ است نه میدان جنگ

۱۴- معنی چند واژه روبه‌روی آن نادرست نوشته شده است؟

«توش: توانایی تحمل سنگینی یا فشار / خور: زمین پست / رُعب: هراسناک / غنا: نواختن / نسیان: فراموشی / تقریظ: ستودن / مهیب: هولناک / دَد: جانور دریده / کیوان: سیاره‌ی مریخ»

(۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: رُعب: ترس، دلهره، هراس / غنا: توانگری، بی‌نیازی / کیوان: سیاره‌ی زُحل

۱۵- در میان واژه‌های داده شده، معنای چند واژه درست است؟

«پلاس (گلیم نازک)، مُنگر (انکارکننده)، بدسگال (بدخواهی)، غایی (نهایی)، مبتنی (ساخته)، عامل (حاکم)، آورد (کارزار)، وقاحت (بی‌شرم)، زه (وتر)»

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. معنای پنج واژه صحیح آمده است.

موارد: نادرست و صحیح آن‌ها عبارتند از: پلاس: جامعه‌ای کم ارزش، گلیم درشت و کلفت / مُنگر: زشت، ناپسند / بدسگال: بدفواه، بداندیش / وقاحت: بی‌شرمی

۱۶- در کدام گزینه معنی برخی از واژه‌ها نادرست است؟

(۱) (اشرف: افرشته‌تر)، (سندروس: صمغی زرد رنگ)، (خور: زمین پست)

(۲) (جلاجل: زنگوله‌ها)، (خدنگ: علف جارو)، (چاره‌گر: مدبّر)

(۳) (گیر: خفتان)، (پدرام: نیکو)، (دمان: هولناک)

(۴) (برگاشتن: برگردانیدن)، (عرش: خیمه)، (سپردن: طی کردن)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فدرنگ: درفتی است بسیار سفت که از چوب آن نیزه و تیر سازند. (فلنگ: علف جارو)

۱۷- معنی واژه‌های «پیرایه، گلبن، شوریده، حقه» به ترتیب در کدام گزینه درست آمده است؟

(۱) زینت، بوته گل، معشوق، جعبه

(۲) زیور، گل سرخ، عاشق، صندوق

(۳) زینت، برگ گل، عارف، صندوق

(۴) زیور، بیخ بوته گل، آشفته، کاسه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پیرایه: زیور، زینت / گلبن: گل سرخ، بوته گل، بیخ بوته گل / شوریده: عاشق، شیفته، عارف، آشفته / حقه: صندوق: جعبه

۱۸- معنای چند واژه در مقابل آن درست آمده است؟

(آرمان: عقیده) (تجلی: جلوه‌گر) (ملاک: ابزار سنجش) (تکلف: خودنمایی) (مفتخر: سربلند) (تالاب: برکه)

(کایدان: حیل‌گران) (رمه: گله)

(۱) پنج (۲) شش (۳) هفت (۴) چهار

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تنها یک واژه نادرست معنی شده: تجلی (جلوه کردن، آشکار شدن)

۱۹- در کدام گزینه معنای همه واژه‌ها درست آمده است؟

(۱) (تکریم: بزرگداشت) (نجابت: اصالت) (تازی: عربی) (۲) (مهیب: ترس) (تناور: فربه) (حضیض: پست)

(۳) (جسارت: گستاخی) (خور: زمین هموار) (مفتاح: کلید) (۴) (رعب: دلهره) (اسوه: نمونه پیروی) (فلق: فجر)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مهیب (ترسناک) / فور (زمین پست) / تازی (عرب)

۲۰- در کدام عبارت نادرستی املائی وجود دارد؟

(۱) ملک گفت: سزاواری که در تعذیب تو مبالغت رود. (۲) می‌دانم که تو مفسدی و ثواب مصلحان چشم داری.

(۳) جاهلی که از سر غضب و وقاحت و حسد برنخیزد. (۴) بازرگانی که زن نیکو‌گزیند و عمر در سفر گذارد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در عبارت «گزینده» (۳) واژه «وقاحت» نادرست نوشته شده است.

۲۱- واژه‌های «توسن»، «مهیب»، «فراق» و «تقریظ» به ترتیب چه معنایی دارند؟

(۱) اسب سرکش، هول آور، دوری، ستودن

(۲) اسب رام، ترسیده، آسودگی، نکوهش

(۳) اسب سرکش، ترسناک، رهایی، نکوهش

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. توسن: اسب سرکش / مهیب: ترسناک، هول آور / فراق: دوری، جدایی / تقریظ: ستودن

۲۲- املاي چند واژه با توجه به معنی مترادف، نادرست است؟

(صاعد و مچ) (باره گی و اسب) (زبون و خوار) (خُبس و پلیدی) (اشباح و ماندها) (فغان و ناله) (نحس و شوم)
(زه و چله کمان) (تَلتّف و مهربانی) (تباه و فاسد) (تزویر و ریاکاری)

۱) ۶   ۲) ۷   ۳) ۵   ۴) ۴

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. املاي درست واژه‌ها: ساعر و مچ / بارگی و اسب / قُبث و پلیدی / اشباه و ماندها / تلظّف و مهربانی

۲۳- معنی دقیق کلمات «سوداگر، جولقی، ابدال، سفاهت» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

۱) خریدار، درویشی، نیک‌مردان، بی‌خرد
۲) فروشنده، ژنده‌پوش، مردان خدا، کم‌عقلی
۳) مشتری، گدایشه، قدرتمندان، بی‌خردی
۴) اهل دادوستد، درویش، صالحان، نادان

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. معنی دقیق واژه‌ها:

سوداگر: مشتری، فریدار، فروشنده، اهل دادوستد / جولقی: ژنده‌پوش، فقیر، گدا، درویش / سفاهت: نادانی، بی‌فردی، کم‌عقلی، «سفاهت» اسم است. / ابدال: نیک‌مردان، صالحان، مردان خدا، مردان کامل

۲۴- معنی چند لغت نادرست است؟

(سعد: خوشبخت) (ویله: آواز) (هژیر: شیر) (ستوه: درمانده) (توسن: اسب رام) (سقله: فرومایه) (درع: زره)
(سیم: نقره)

۱) ۲   ۲) ۳   ۳) ۴   ۴) ۱

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. معنی لغات: سعد: خوشبختی / هژیر: هوشیار، پاک / توسن: اسب سرکش

۲۵- معنی چند واژه درست است؟

(گرد: دلیر) (نازش: فخر) (ترک: کلاه‌خود) (برآهیخت: برگشت) (سندروس: درختی با برگ‌های زرد)
(چوبه: تیری از جنس چوب) (خدنک: تیری برای کمان) (شست: انگشتر مانند) (گبر: خفتان) (فوج: قبیله)

۱) ۶   ۲) ۷   ۳) ۵   ۴) ۸

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها:

برآهیخت: برکشید / سندروس: صمغ زردرنگ / خدنک: نام درختی که از آن تیر می‌سازند. / فوج: دسته و گروه

۲۶- در کدام گزینه معنی واژه‌های نادرست آمده است؟

۱) اجابت: پاسخ دادن، قبول کردن، پذیرفتن
۲) استدعا: فرا خواندن، خواهش کردن، درخواست کردن
۳) اسوه: نمونه پیروی، سرمشق، پیشوا
۴) تجلی: آشکار کردن، جلوه کردن، روشن کردن

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تبلی: آشکار شدن، روشن شدن

۲۷- معنی کلمات در کدام گزینه همگی درست است؟

۱) (بنات: دختران) (رعب: هراس) (تکریم: گرامی داشت) (خور: کنار دریا)
۲) (تقریظ: ستودن) (تاوان: خطاکاری) (اسوه: نمونه پیروی) (خصم: دشمن)
۳) (تجلی: جلوه‌گری) (مترسک: آدم‌نما) (وقاحت: بی‌شرمی) (مهیب: ترس‌آور)
۴) (وسواس: دودلی) (جنود: لشکریان) (توسن: رام) (سردمدار: رئیس)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: فور: زمین پست، شافه‌ای از دریا

گزینه ۲: تاوان: زیان یا آسیبی که شخص به خاطر خطاکاری و بی‌توجهی یا آسیب رساندن به دیگران ببیند.

گزینه ۴: توسن: اسب سرکش، مقابل رام

۲۸- معنی چند واژه در برابر آن نادرست آمده است؟

- (تاوان: زیان و آسیب) (تکریم: گرامی داشت) (وسواس: دودلی) (توسن: اسب رام) (مترسک: آدم‌نما) (اسوه: پیرو) (خانقاه: سرا) (خور: شاخه‌ای از دریا) (رعب: دلهره) (توش: توانایی تحمل سنگینی یا فشار)
- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

معانی واژگانی که نادرست آمده‌اند: (۱) توسن: اسب سرکش، مقابل رام / (۲) اسوه: پیشوا، سرمشق، نمونه پیروی

۲۹- در کدام گزینه معنای همه واژه‌ها به درستی ذکر شده است؟

- (۱) (ملک: پادشاه) (حُقه: صندوق) (۲) (عرش: سایبان) (دهش: بخشش)
- (۳) (شبرو: راهزن) (غنا: ثروت) (۴) (طرب: شاد) (وُصلت: پیوستگی)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی دیگر گزینه‌ها:

(۱) واژه «ملک» به معنای «فرشته» است. / (۳) واژه «غنا» به معنای «سرور و آواز» است. /

(۴) واژه «طرب» به معنای «شاری» است.

۳۰- در کدام بیت واژه دوتلفظی دیده نمی‌شود؟

- (۱) گر با غم عشق سازگار آید دل / بر مرکب آرزو سوار آید دل
(۲) عاشقان جان فشان کنند همه / شاهدان کار جان کنند همه
(۳) تا نگردي آشنا زین پرده رمزی نشنوی / گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش
(۴) سر جانان ندارد هر که او را خوف جان باشد / به جان گر صحبت جانان برآید رایگان باشد
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها: (۱) واژه «سازگار» / (۳) واژه «آشنا» / (۴) واژه «رایگان»، همگی دوتلفظی هستند.

۳۱- تعداد غلط‌های املائی به کار رفته در ابیات زیر در کدام گزینه یکسان است؟

- الف- دانه سر آرد قصه را رنگین بر آرد غصه را / این آه خون افشان که من هر صبح و شامی می‌زنم
ب- رفتن خسرو خطاست بر سر ملک بطن / مورچه بحر حیاط بر ره سلطان نرفت
ج- علاج دل مکن جز مرحم وصل / که از نیش فراغ آزرده دارم
د- خاک نتواند نهفتن جوهر اصرار تخم / طبع دون کی پاس دارد نکته سر بسته را
- (۱) الف - ج (۲) د - ب (۳) د - الف (۴) ب - ج

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. غلط‌های املائی به کار رفته در گزینه‌ها به ترتیب عبارتند از:

الف) قِمه ← غِمه / غِمه ← قِمه

ب) بطن ← بطن / بمر ← بمر / بیاط ← بیات

ج) مرهم ← مرهم / فراع ← فراق

د) اصرار ← اسرار

۳۲- معنی واژه‌های «نوش، زلت، سودا، کید» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف- شهد و شکرش گویم کان گهرش گویم / شمع و سحرش خوانم یا نادره سلطانی

ب- چرخ با آن عظمت گشت به جاه تو مقرر / بس بود خاصه ز خصمان قوی اقراری

ج- ز بس که معنی مکتوب عشق پیچش داشت / زبان خاصه ما هر چه گفت لغزش داشت

د- من همان دم که وضو ساختم از چشمه عشق / چار تکبیر زدم یکسره بر هرچه که هست

ه- مرا گناه خود است از ملامت تو برم / که عشق بار گران بود و من ظلوم جهول

و- صوفی نهاد دام و سر حقه باز کرد / بنیاد مکر با فلک حقه باز کرد

(۱) الف، ب، ج، و (۲) ب، الف، ه، ج (۳) الف، ج، د، و (۴) ب، ج، الف، و

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نوش: شهد / زلت: لغزش، گناه / سودا: خیال، عشق / کید: مکر، هیله

۳۳- کدام واژه در ابیات زیر معادل معنایی ندارد؟

الف- خوشا نماز و نیاز کسی که از سر درد / به آب دیده و خون جگر طهارت کرد

ب- پوشید بدین حیله رخ نیکو را / تا هر که نه محرم نشناسد او را

پ- شور و غوغا از یسار و از یمین / یک دو دم با ما نشین، با ما نشین

(۱) خنک (۲) کید (۳) فرقت (۴) هرا

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معادل واژه «خنک»: فوشا / معادل واژه «کید»: هیله / معادل واژه «هرا»: غوغا

۳۴- در میان گروه واژه‌های زیر معنای چند واژه به درستی ذکر شده است؟

(خنک: نیکا) (سودا: عشق) (نوش: خوشگوار) (جبار: زورگو) (صدیق: راستی) (کایدان: حیله‌گران) (عداوت:

دشمنی) (ماسوا: همه مخلوقات) (طالع: درخشان)

(۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۶

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. واژه‌های جبار (مسلط)، صدیق (بسیار راستگو)، عداوت (دشمنی)، طالع (بخت و سرنوشت)، نادرست معنا شده‌اند.

۳۵- مفهوم تمام گزینه‌ها به جز گزینه ..... با بیت زیر یکسان است.

«کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید / قضا همی بردش تا به سوی دانه و دام»

(۱) هر آن که گردش گیتی به کین او برخاست / به غیر مصلحتش رهبری کند ایام

(۲) من بینم دام را اندر هوا / گر نپوشد چشم عقلم را قضا

(۳) نه دانا به سعی از اجل جان بی‌برد / نه نادان به ناساز خوردن بمرد

(۴) بر من قلم قضا چو بی من راندند / پس نیک و بدش ز من چرا می‌دانند؟

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه (۴): «شکایت از بازخواست درباره کارهایش»

مفهوم تمام گزینه‌ها و عبارت «پیرگی قفها و سرنوشت در زندگی».

۳۶- در تمام گزینه‌ها تمام معنای واژه‌ها درست است جز گزینه .....

(۱) فضل: بخشش و کرم (گرده: میان دو کتف و بالای کمر)

(۲) خودرو: خودرأی و لجوج (آخره: چنبره و قوس زیر گردن)

(۳) گسیل کردن: فرستادن و روانه کردن (عنود: دشمن و بدخواه)

(۴) گلبن: بوته گل و گل سرخ (ورطه: زمین پست و مهلکه)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گرده: پشت و بالای کمر معنا می‌دهد.

۳۷- معنای چند واژه درست آمده است؟

- (معاشرت: لغت داشتن) (بیغوله: دوری از مردم) (شوخ: آلودگی) (اوان: آغاز) (نمط: روش) (ضایع: تلف)
(بی‌راهی: گمراهی) (افلاک: آسمان) (باری: خلاصه) (خورجینک: جامه‌دان) (رقعه: نامه) (پلاس: جامه کلفت)
(۱) نه (۲) هشت (۳) هفت (۴) ده

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بیغوله: کنج، گوشه‌ای دور از مردم / اوان: وقت، هنگام / افلاک: (جمع فلک) پرخ، آسمان‌ها / پلاس: جامه‌ای کم‌ارزش، گلیم کلفت و درشت

۳۸- معنای واژه‌ها در کدام گزینه همگی درست است؟

- (۱) (تعلل: درنگ کردن) (تقریر: نوشتن) (بدسگال: بدخواه)
(۲) (مولع: بسیار مشتاق) (استرحام: رحم کردن) (تازی: عرب)
(۳) (مخمصه: غم بزرگ) (مصاف کردن: جنگیدن) (مندرس: فرسوده)
(۴) (نیکومنظر: خوش‌چهره) (مسلخ: رختکن حمام) (منجلاب: آب بدبو)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه (۱): تقریر: بیان، بیان کردن

گزینه (۲): استرحام: رحم فواستن، طلب رحم کردن

گزینه (۴): منجلاب: محل جمع شدن آب‌های کثیف و بدبو

۳۹- معنی چند واژه نادرست نوشته شده است؟

- (مخمصه: بدبختی) (خلف صدق: مخالف راستین) (بیرنگ: طرح اولیه) (مکاری: مکرکننده) (صبیان: اطفال)
(معالی: خصلت‌های ممتاز) (نمط: نوع) (تکیده: تکیه‌کننده) (تعلیق: پیوست و یادداشت کردن در کتاب) (عمّ
نواله: فراگیر است لطف او)

- (۱) سه (۲) چهار (۳) دو (۴) پنج

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. خلف صدق: بانشین راستین / مکاری: کسی که اسب و شتر و الاغ کرایه می‌دهد یا کرایه می‌کند. / تکیده: لازغر و باریک‌اندام

۴۰- در کدام گزینه معنی تمام واژگان به درستی آمده است؟

- (۱) (فراغ: جدایی) (تعلل: بهانه آوردن) (بهیمه: چارپا) (مولع: شیفته)
(۲) (خیره: لجوج) (قفا: پشت) (مفتاح: گشایش) (مخذول: خار)
(۳) (وقب: هر فرورفتگی اندام چون گودی چشم) (کرای: کرایه) (شوخ: آلودگی) (ضایع: تلف)
(۴) (اوان: هنگام) (فضل: نیکویی) (تیمار: خدمت)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه (۱): فراغ: آسایش و آرامش، آسودگی

گزینه (۲): مفتاح: کلید («فتوح» به معنای «گشایش‌ها و پیروزی‌ها» است).

۴۱- معنی واژه‌های «هنگامه، غنود، غوک، معرکه» به ترتیب در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- (۱) غوغا، حسود، مرغابی، جنگ
(۲) داد و فریاد، بدخواه، قورباغه، میدان جنگ
(۳) شلوغی، دشمن، نوعی جغد، ستیز
(۴) جمعیت مردم، ستیزه‌کار، قورباغه، قدرت‌نمایی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هنگامه: غوغا، داد و فریاد، شلوغی، جمعیت مردم (همگی درست اند)

غنود: ستیزه‌کار، دشمن و بره‌فواه (در گزینه ۱، معنی «سور» نادرست است.)

غوک: قورباغه (در گزینه‌های ۱ و ۳، معنی نادرستی برای «غوک» نوشته شده است.)

معرکه: فقط در معنای میدان جنگ درست است.

۴۲- در کدام گزینه غلط املائی دیده نمی‌شود؟

- (۱) کار ملک را نظام داده آید که نه خُرد ولایتی است خراسان، چون از آن فراغت یابم تدبیر این مملکت کنم.
(۲) در مستی لب مار دم‌بریده مکیدن خطر است و از آن بدتر خدمت و غربت سلاطین.
(۳) عقابی بر مرغان آن نواحی برخواستی و به عزم تفرج بدان کوه آمدی و کبک‌ها شکار کردی.
(۴) دیانت من، میان او و قرض او جای گرفت و این مکر کرد و نگذاشت مقصود حاصل شود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) قدربت (۲) برقاستی (۲) غرض (۳)

۴۳- معنی چند واژه در کمانک روبه‌روی آن درست آمده است؟

- (زهی: آفرین) (پیرایه: زیبا) (معرکه: رزمگه) (هنگامه: شلوغ) (اهلیت: شایستگی) (کله: پای اسب) (وقب: چشم) (فرج: رهایی) (خیره: سرگشتگی) (مستغنی: بی‌نیازی)
(۱) چهار (۲) پنج (۳) شش (۴) سه

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. چهار واژه «زهی، معرکه، اهلیت و فرج» درست معنی شده‌اند.

(پیرایه: زیور و زیبایی) (هنگامه: شلوغی) (کله: برآمرگی پشت پای اسب) (وقب: هر فرورفتگی اندام مانند گودی چشم) (خیره: سرگشته) (مستغنی: بی‌نیاز)

۴۴- در همه گزینه‌ها معنی دو واژه در کمانک روبه‌روی آن به جز گزینه ..... نادرست آمده است.

- (۱) (آخره: قوس زیر گردن) (رعنا: پرنقش) (بُنشن: تره‌بار) (گرده: بالای کمر)
(۲) (تازی: عرب) (یله: تکیه دادن) (قفا: پشت گردن) (پلاس: نوعی گلیم پُریها)
(۳) (فضل: نیکویی) (بیشه: نيزار) (خورجینک: جامه‌دان) (در حال: درنگ)
(۴) (خیل: رسته) (خطابه: وعظ کردن) (بهایم: چارپا) (شکن: پیچ و خم زلف)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه ۳، واژه «در حال» به معنی بی‌درنگ است. در گزینه‌های دیگر هر کدام دو واژه، نادرست معنی شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) (رعنا: زیبا) (بُنشن: فواروبار از قبیل نفور، لوبیا و عدس)

(۲) (یله: آزار، رها) (پلاس: نوعی گلیم کم‌بها)

(۴) (خیل: رسته) (بهایم: چارپایان)

۴۵- معانی واژه‌های «مولع، مرمت، فراغ، فروغ» در کدام گزینه به ترتیب آمده است؟

- (۱) شیفته، جوانمردی، جمع فرعون، روشنایی
(۲) آزمند، رسیدگی، پادشاه قدیم مصر، پرتو
(۳) بسیار مشتاق، اصلاح، پادشاه قدیم مصر، روشنایی
(۴) آزمندی، اصلاح، جمع فرعون، پرتو

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۴۶- در کدام گزینه با توجه به معنی داخل کمانک املاهای نادرست به کار رفته است؟

- (۱) (مرمت: اصلاح) (گسیل کردن: روانه کردن) (رقعه: نامه) (نمط: روش)
(۲) (بُر خوردن: در میان قرار گرفتن) (قیاس: سنجیدن) (مولع: حریص) (نیکو منظر: خوش چهره)
(۳) (زهی: آفرین) (فروغ: روشنایی) (غلغله: شور و غوغا) (خیره: بیهوده)
(۴) (آنعام: بخشش) (فضل: دانش) (ادیب: دانشمند) (غرابت: خویشاوندی)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. قرابت: فویشی و فویشاوندی

۴۷- معنای کلمات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«بیرنگ، غارب، گرده، بیغوله، بحران»

- (۱) ساده، میان دو کتف، بالای کمر، گوشه‌ای دور از مردم، وضع غیرعادی
(۲) طرح اولیه، برآمدگی زیر گردن، پشت، کنج، آشفتگی
(۳) طرح اولیه، میان دو کتف، پشت، کنج، آشفتگی
(۴) ساده، برآمدگی زیر گردن، بالای کمر، گوشه‌ای دور از مردم، وضع غیرعادی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۴۸- با توجه به معنی داخل کمانک چند واژه نادرست معنا شده است؟

- (کنگره: برآمدگی طاق) (تسلا: آرامش) (عیال: زن و فرزند) (خطابه: سخنرانی) (خیل: زیاد) (شندرغاز: پولی
اندک) (رندانه: زیرکانه) (میراب: نگهبان آب) (دین: وام) (غوک: قورباغه)
(۱) چهار (۲) پنج (۳) سه (۴) دو

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. (کنگره: مهمی از دانشمندان یا سیاستمداران که درباره مسائل علمی یا سیاسی بحث کنند.) (تسلا: آرامش یافتن) (قیل: گروه و دسته)

۴۹- در کدام بیت غلط‌املائی وجود دارد؟

- (۱) زر و زینت خویش یک سو نهاد/ به آن قوم بی‌با و سر رو نهاد
(۲) ز کنج مطبخ تاریک خاست غوغایی/ مگر که روبه‌کی برد مرغکی بریان
(۳) کم نشد هرگز دواتش از قلم/ بر مراد هرکسی می‌زد رقم
(۴) دست نیابد کسی به خاطر جمعم/ زلف پریشان یار اگر بگزارد

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «بگزارد» به معنای «بگذارد» املائی درست واژه است.

۵۰- در همه‌ی گزینه‌ها کلمه‌ی انتخاب‌شده، کامل‌کننده‌ی معنی بیت است، به‌جز:

- (۱) اسلام و کفر از آن رخ و گیسو (مرمت - مشویش)ند/ زان خوانده‌ام بلای مسلمان و کافرش
  - (۲) بر (گرده‌ی - کُله‌ی) اسب زرق (دورویی) رفتن/ عمری است که خوی رهزنان است
  - (۳) نه من خام طمع عشق تو می‌ورزم و بس/ که چون من سوخته در (دین - خیل) تو بسیاری هست
  - (۴) (فرج - وقب) یافتم بعد از آن بندها/ هنوزم به گوش است از آن پندها
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بر پشت (گرده‌ی) اسب رفتن درست است نه برآمدگی پشت پا (کُله‌ی) اسب رفتن.

واژگان در سایر گزینه‌ها درست انتقاب شده‌اند:

گزینه‌ی ۱: مشویش: آشفته / گزینه‌ی ۳: فیل: گروه / گزینه‌ی ۴: فرج: گشایش

۵۱- معنای واژگان در همه‌ی گزینه‌ها درست است، به‌جز:

- (۱) (خورجینک: جامه‌دان کوچک) - (تسلا: آرامش یافتن) - (غارب: میان دو کتف)
- (۲) (مغربی: مراکشی) - (آخره: گردن) - (اهلیت: لیاقت)
- (۳) (ادیب: بسیاردان) - (بهایم: ستوران) - (بیغوله: کنج)
- (۴) (گسیل کردن: فرستادن) - (تازی: عرب) - (عمله: کارگران)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. آفره: پنبه‌ی گردن، قوس زیر گردن

۵۲- کدام بیت نادرستی املائی یا رسم‌الخطی دارد؟

- (۱) یکی از که معزول کردی ز جاه / چو چندی برآید ببخشش گناه
- (۲) نویسنده را گر ستون عمل / بیافتد، نبرد طناب امل
- (۳) چو نرمی کنی خصم گردد دلیر / و گر خشم گیری شوند از تو سیر
- (۴) درشتی و نرمی به هم در به است / چو رگ‌زن که جزّاح و مرهم‌نه است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. املائی «بیفتد» به همین شکل درست است.

۵۳- هر یک از واژه‌های «مستغنی» و «تیمار» به ترتیب به چه معناست؟

- (۱) بی‌نیاز، نگاه‌داشت (۲) نیازمند، تصویر (۳) بی‌نیازی، ناقص (۴) نیاز، جغد

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «مستغنی»: بی‌نیاز / «تیمار»: حمایت و نگاه‌داشت

۵۴- چند تا از واژه‌های زیر نادرست معنا شده است؟

«برازندگی: حیات / پیرایه: زیور / تعلل: بهانه‌آوردن، درنگ کردن / تیزپا: شتابنده / خیره: سرگشته / غلغله‌زن: شور و غوغاکنان / فرج: گشایش / قفا: پشت گردن / گلبن: بوته‌ی گل / معرکه: میدان جنگ / مفتاح: کلید / نادره: بی‌مانند / نمط: شوق»

- (۱) یکی (۲) دوتا (۳) سه‌تا (۴) چهارتا

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. برازندگی: لیاقت / نمط: روش

۵۵- در کدام گزینه غلط‌املائی وجود دارد؟

- (۱) معلم نقاشی، گرده را برآورد؛ دُم را آویخت و دو دست را تا فراز گُلّه نمایان ساخت.
- (۲) تازه فهمیدم که در زدن میراب نیست و شَسْتَم خبردار شد که حال پیرمرد خوش نیست.
- (۳) خانه‌ها درست از سینه خاک درآمدند و در چنان بیغوله‌ای آشنایی غنیمتی بود.
- (۴) قضا را روزی به دشت رفته بودم، به طلب هیزم؛ گرگی دیدم روی به رمه آورده بود. در پس خواری بنشستم و پنهان نگاه می‌کردم.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فواری غلط است و باید «فاری» (تیغ) نوشته شود.

۵۶- معنی درست واژه‌های «اهلیت، خودرو، تکریم، دانگ» به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) لیاقت، لجوج، گرامی‌داشت، بخش
- (۲) لیاقت، خودرای، احترام، نصف از چیزی
- (۳) شایستگی، لجاجت، گرامی‌داشت، یک ششم چیزی
- (۴) اهل بودن، خود سر، پاس داشت، یک سوم چیزی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

اهلیت: شایستگی، لیاقت / خودرو: خود رأی، خود سر، لجوج / تکریم: گرامی‌داشت / دانگ: بفش، یک ششم چیزی

۵۷- در کدام گزینه معنی واژه‌های نادرست آمده است؟

- (۱) حقه: صندوق، (مخمصه: تنگنا)، (عیال: زن و فرزندان)
- (۲) عشرت: خوش‌گذرانی، (خیال: فکر)، (مرقه: راحتی)
- (۳) نمود: جلوه کرده، (مسلخ: رخت‌کن حمام)، (قیم: سرپرست)
- (۴) تسلا: آرامش یافتن، (بشن: خوار و بار)، (آخره: قوس زیر گردن)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مرغه: راحت و آسوده

۵۸- معنی چند واژه درست آمده است؟

- (خُنک: نیکا)، (نوش: خوشگوار)، (وقب: میان دو کتف)، (گرده: بالای کمر)، (غارب: برآمدگی پشت پای اسب)، (حقارت: پست)، (بیرنگ: طرح اولیه)
- (۱) پنج (۲) چهار (۳) سه (۴) شش

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وقب: هر فرورفتگی اندام مثل گودی پشم / غارب: میان دو کتف / حقارت: پستی

۵۹- واژه‌های کدام گزینه، به ترتیب، مناسب پر کردن جاهای خالی ابیات زیر است؟

- الف) پی ثنای محمد برآر تیغ ضمیر / که خاص بر قد او یافتند ..... ثنا
ب) نخستین که ..... بر سر نهاد / جهان را به داد و دهش مژده داد
ج) رکاب است پای مرا جایگاه / یکی ..... تیره سرم را کلاه

- (۱) تیغ - درع - گبر (۲) درع - دیهیم - گبر (۳) تاج - درع - ترگ (۴) درع - دیهیم - ترگ

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۶۰- معانی «سرا - زمین پست - موجودات زنده - جداسدن - شاد» به ترتیب برای کدام واژه‌ها مناسب هستند؟

- (۱) سوله - مهلکه - نفوس - سپردن - پدرام
- (۲) خانقاه - خور - نفوس - گسلیدن - پدرام
- (۳) خانقاه - خور - ماسوا - سپردن - شعف
- (۴) سوله - مهلکه - ماسوا - گسلیدن - شعف

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۶۱- در معنی واژه های کدام گزینه اشتباه وجود ندارد؟

- (۱) دهش: بخشش / مهمیز: تازیانه / نَفخ: دمیدن با دهان / جُنود: سپاهیان
 (۲) خور: شاخه‌ای دریا / تقریظ: ستودن / لگام: دهنه‌ی اسب / خَلنگ: علف جارو
 (۳) سپردن: طی کردن / پدرام: شاد / فوج: هدف / سفاهت: نادانی
 (۴) آنبان: کیسه‌ای بزرگ از جنس پوست / جَلّاجِل: زنگوله / توسن: اسب سرکش / زه: وتر

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها در سایر گزینه‌ها:

- (۱) مهمیز: ابزاری فلزی که بر پاشنه‌ی پیکه وصل می‌کنند و به وسیله‌ی آن، اسب را به حرکت درمی‌آورند.
 (۳) فوج: گروه، دسته
 (۴) جَلّاجِل: جمعِ جَلیل، زنگ، زنگوله

۶۲- معنی چند واژه در کمانک روبه‌روی آن نادرست نوشته شده است؟

«یله (رها) / نمط (روش) / خاییدن (چاپلوسی) / آوان (هنگام) / تکیده (لاغر و باریک اندام) / عتاب کردن (خشم گرفتن بر کسی) / کَمیّت (اسب زرد) / مخذول (زبون گردیده) / معاصی (گناهکار) / رُقعه (امضا کردن نامه و فرمان) / غارِب (میان دو کتف) / حَقّه (صندوق)»

(۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: خاییدن: بوییدن، به دندان نرم کردن / کَمیّت: اسب سرخ مایل به سیاه / معاصی: جمع معصیت، گناهان / رُقعه: نامه

۶۳- در همه‌ی گزینه‌ها به معنی درست واژه‌های «غرش - مولع - هنگامه - ویله» اشاره شده است، به‌جز .....

- (۱) سریر - شیفته - غوغا - آواز
 (۲) تخت پادشاه - بسیار مشتاق - شلوغی - عمیق
 (۳) خیمه - حریص - داد و فریاد - ناله
 (۴) سایبان - آزمند - جمعیت مردم - صدا

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: غرش: تفت پادشاه، سریر، فیمه، سایبان / مولع: شیفته، بسیار مشتاق، درین، آزمند / هنگامه: غوغا، داد و فریاد، شلوغی، جمعیت مردم / ویله: صدا، آواز، ناله

۶۴- معنی چند واژه در روبه‌روی آن درست نوشته شده است؟

«رُقعه: جامه‌ی درویشان / بیغوله: خواب کوتاه / کایدان: پهلوانان / لثیمی: نفرین شده / حَضیض: بهره‌مند / وَقَب: میان دو کتف / تَسَلّا: آرامش یافتن / فَرَج: رهایی / مولع: نرم شونده»

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: رُقعه: نامه / بیغوله: کنج، گوشه‌ای دور از مردم / کایدان: جمع کاید، میله‌گردان / لثیمی: پستی، فرومایگی / حَضیض: بای پست در زمین یا پایین کوه، فرود / وَقَب: هر فرورفتگی اندام چون گودی چشم / مولع: شیفته، بسیار مشتاق، آزمند

۶۵- در همه‌ی گزینه‌ها به معنی درست واژه‌های «خیره - ورطه - هنگامه - تیمار» اشاره شده است؛ به‌جز .....

- (۱) بیهوده - مهلکه - غوغا - غم
 (۲) سرگشته - زمین پست - جمعیت مردم - حمایت
 (۳) لجوج - مرحله - شلوغی - توجه
 (۴) فرومانده - هلاکت - داد و فریاد - نگاهداشت

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: خیره: سرگشته، حیران، فرومانده، لجوج، بیهوده / ورطه: مهلکه، زمین پست، هلاکت / هنگامه: غوغا، داد و فریاد، شلوغی، جمعیت مردم / تیمار: غم، حمایت و نگاهداشت، توجه؛ تیمار داشتن: غم‌فرواری و محافظت از کسی که بیمار باشد یا به بلا و رنجی گرفتار شده باشد؛ پرستاری و خدمت کردن

۶۶- معنی چند واژه درست است؟

(مفتاح: کلید) (مالوف: خود و خصلت) (بهیمه: چارپایان) (مدرس: فرسوده) (مولع: شیفته) (غارب: هر فرورفتگی اندام) (سودا: هوس) (دهش: وحشت)

(۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

معنی درست واژه‌ها: (مالوف: فوگرفته) (بهیمه: چهارپا، ستور) (غارب: میان دو کتف) (دهش: بشش)

۶۷- کدام بیت از نظر املائی درست است؟

(۱) آشفته‌گان که آه به هم غرض می‌دهند / فارغ نیند یک نفس از رفت و روی هم
(۲) بحایم خموش‌اند و گویا بشر / زبان‌بسته بهتر که گویا به شر
(۳) چو کند اسرار و بد پیشه کند / خاک اندر چشم اندیشه کند
(۴) زدم تیشه یک روز بر تلّ خاک / به گوش آمدم ناله‌ای دردناک

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. املائی درست واژگان:

گزینه ۱: قرض / گزینه ۲: بهایم / گزینه ۳: اسرار

۶۸- هر یک از معانی «برازندگی، عرب، جوانمردی، گشایش» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(الف) خستگان را چو طلب باشد و قوت نبود / گر تو بیداد کنی شرط مرّوت نبود
(ب) راست گفتمی که فرج یابی اگر صبر کنی / صبر نیک است کسی را که توانایی هست
(ج) ز دهقان و تازی و پرمایگان / توانگر گزید و گران‌مایگان
(د) من ندیدم در جهان جست‌وجو / هیچ اهلیت به از خوی نکو

(۱) ب - الف - ج - د (۲) ب - الف - د - ج (۳) د - ج - الف - ب (۴) د - ج - ب - الف

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. برانزدگی: اهلیت (د) / عرب: تازی (ج) / جوانمردی: مرّوت (الف) / گشایش: فرج (ب)

۶۹- معنای واژه‌های «مکاری - ورطه - بیشه - تیمار» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(۱) کسی که اسب و شتر کرایه می‌دهد - زمین پست - مزرعه - نگاهداشت
(۲) کسی که اسب و شتر کرایه می‌دهد - هلاکت - جنگل کوچک - آسیب‌دیده
(۳) کسی که اسب و شتر کرایه می‌دهد - زمین پست - باغ - حمایت
(۴) کسی که اسب و شتر کرایه می‌کند - مهلکه - نیزار - غم

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مکاری: کسی که اسب و شتر کرایه می‌دهد یا کرایه می‌کند. / ورطه: زمین پست، هلاکت، مهلکه / بیشه: جنگل کوچک، نیزار / تیمار: غم، حمایت، نگاهداشت

۷۰- معنای کلمات در کدام گزینه صحیح است؟

(الف) سودا: اندیشه، هوس

(ب) غنا: آواز خوانی، نغمه

(ج) گرده: بالای کمر، گردن

(د) حقارت: پست، خواری

(۱) الف، د (۲) ج، ب (۳) ج، د (۴) الف، ب

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. واژگانی که معنای آن‌ها نادرست آمده است:

(ج) گرده، پست، بالای کمر / (د) حقارت: خواری، پستی

۷۱- در متن زیر چند غلط املایی وجود دارد؟

«دست معلم از وقب حیوان روان شد، فکّ زیرین را پیمود، از یال و قارب به زیر آمد. سرپاش از درماندگی‌اش خبر می‌داد، اما گریزی رندانه زد و از مخمصه رست.»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. موارد غلط و املائی درست آن‌ها:

قارب ← غارب

درمانده‌گی‌اش ← درماندگی‌اش

۷۲- معنای چند واژه نادرست است؟

(وصلت: مقابل فرقت)، (خلد: بهشت)، (خلف: جانشین)، (سودا: هوس)، (طرب: مقابل محنت)، (گرده: پشت گردن)، (لثیمی: فرومایگی)

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گرده: پشت، بالای کمر

۷۳- کدام بیت از نظر املایی درست است؟

(۱) آشفته‌گان که آه به هم غرض می‌دهند / فارغ نیند یک نفس از رفت و روی هم

(۲) بحایم خموش‌اند و گویا بشر / زبان‌بسته بهتر که گویا به شر

(۳) چو کند اسرار و بد پیشه کند / خاک اندر چشم اندیشه کند

(۴) زدم تیشه یک روز بر تلّ خاک / به گوش آمدم ناله‌ای دردناک

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. املائی درست واژگان:

گزینه ۱: قرض / گزینه ۲: بهایم / گزینه ۳: اسرار

۷۴- هر یک از معانی «برازندگی، عرب، جوانمردی، گشایش» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(الف) خستگان را چو طلب باشد و قوت نبود / گر تو بیداد کنی شرط مرّوت نبود

(ب) راست گفتمی که فرج یابی اگر صبر کنی / صبر نیک است کسی را که توانایی هست

(ج) ز دهقان و تازی و پرمایگان / توانگر گزید و گران‌مایگان

(د) من ندیدم در جهانِ جست‌وجو / هیچ اهلیت به از خوی نکو

(۱) ب - الف - ج - د (۲) ب - الف - د - ج (۳) د - ج - الف - ب (۴) د - ج - ب - الف

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. برآزندگی: اهلیت (د) / عرب: تازی (ج) / جوانمردی: مرّوت (الف) / گشایش: فرج (ب)

۷۵- معنای واژه‌های «مکاری - ورطه - بیشه - تیمار» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(۱) کسی که اسب و شتر کرایه می‌دهد - زمین پست - مزرعه - نگاهداشت

(۲) کسی که اسب و شتر کرایه می‌دهد - هلاکت - جنگل کوچک - آسیب‌دیده

(۳) کسی که اسب و شتر کرایه می‌دهد - زمین پست - باغ - حمایت

(۴) کسی که اسب و شتر کرایه می‌کند - مهلکه - نیزار - غم

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مکاری: کسی که اسب و شتر کرایه می‌دهد یا کرایه می‌کند. / ورطه: زمین پست، هلاکت، مهلکه / بیشه:

بنگل کوچک، نیزار / تیمار: غم، حمایت، نگاهداشت

۷۶- در کدام بیت، همه واژگان فارسی است؟

- (۱) در فرو بست و برفت آنکه شتاب / سوی محراب و دعای مستجاب
 (۲) نیست دستوری و گر نه ریختی / گرد از دریای راز انگیختی
 (۳) مرد و زن بر گریه من واقفند / کودکان این ماجرا را واصفند
 (۴) تو پیرس از هر که خواهی این خبر / تا بگویدی بی شکنجه بی ضرر
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه ۲ واژه غیرفارسی وجود ندارد. گزینه ۱ (مهراب، دعا، مستجاب) گزینه ۳ (واقف، مایه، واصف) گزینه ۴ (فیر، ضرر) غیر فارسی است.

۷۷- معنی چند واژه درست آمده است؟

«مستغنی (بی نیاز) تیمار (غمگین) مولع (شیفته) پیرایه (زیور) خیره (لجوج) یله (رهایی) مفتاح (کلیدها) تعلق (بهبانه آوردن)»

- (۱) هفت (۲) شش (۳) پنج (۴) چهار

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تیمار: غم، پرستاری از بیمار / مفتاح: کلید / یله: رها، آزاد

۷۸- معنای کدام واژه مشخص شده در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) زهی گویا ز تو، کام و زبانم / تویی هم آشکارا، هم نهانم (خوشا)
 (۲) گشت یکی چشمه ز سنگی جدا / غلغله زن، چهره نما، تیزپا (زیبا)
 (۳) گفت: درین معرکه، یکتا منم / تاج سر گلبن و صحرا، منم (بوته گل)
 (۴) زین نَمَط آن مست شده از غرور / رفت و ز مبدأ چو کمی گشت دور (روش)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پوره نما: نمایشگر پوره، در این با به معنی فور نما و جلوه گر است.

۷۹- معنی درست واژه های «افلاک، فضل، قفا، هنگامه» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) چرخش، بخشش، پس گردن، غوغا (۲) آسمان، دانش، پشت سر، جمعیت مردم
 (۳) چرخها، نیکویی، پشت، جمعیت مردم (۴) جمع فلک، دانش، پشت، شلوغ

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۸۰- معنی واژه های «ادبار، ورطه، استرحام، تقریر» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) بدبختی - مهلکه - رحم کردن - بیان کردن (۲) بخت یاری - هلاکت - رحم خواستن - نوشتن
 (۳) تیره بختی - زمین پست - طلب رحم کردن - بیان (۴) بدبختی - مهلکه - طلب رحم کردن - مکتوب کردن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۸۱- در عبارت زیر املاي کدام واژه نادرست است؟

«در نگر در آثار رحمت او، در دلالات وحدانیت او، خداوندی که در وقت بهار اشجار پرثمر کند و آبها در آنها کند، تبعها به نیکی کشاند. آن خداوندی که این صنع از او خاست، سزاست که بندگان به طاعت او اهتمام کنند.»

- (۱) آنها (۲) تبعها (۳) خاست (۴) اهتمام

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «طبعها» به نیکی کشاند، درست است.

۸۲- همی معانی آمده در گزینه‌ها برای واژه‌های «قربان - غنا - ملک - عرش» به ترتیب مناسب هستند، به جز:

- (۱) کماندان - نغمه - عظمت - سایبان
(۲) تصدق - توانگری - ریاست - خیمه
(۳) صدقه - دستگاه موسیقی - بزرگی - سریر
(۴) جای کمان - آوازخوانی - پادشاهی - تخت پادشاه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه ی ۲، «غنا» به اشتباه «توانگری» معنی شده است (توانگری معنی مناسبی برای واژه ی غنا است) و نیز «ملک» معنی ریاست نمی‌دهد.

۸۳- مفهوم «شوخ» در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) وگر بد کنش باشد و شوخ و شوم / پیر دخت باید ازو روی و بوم
(۲) از این شوخ سرافکن سر بتابید / که چون سرشد سر دیگر نیابید
(۳) جهان ما سگ شوخ است مر تو را بگذرد هر آینه تو مر او را نگیری و نگزی
(۴) شوخ شیخ آوردتا بازوی او / جمع کرد آن جمله پیش روی او

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «شوخ» در بیت ۴ به معنی «پُرک بدن» است ولی در ابیات دیگر به معنی «بی‌هیا، بی‌شرم و گستاخ» است.

۸۴- در کدام بیت غلط املائی وجود دارد؟

- (۱) برخیز تا تفرج بستان کنیم و باغ / چون دست می‌دهد نفسی نوبت فراغ
(۲) دلم تنوره و عشق آتش و فراق تو داغ / جگر معلق بریان وصل بوده کباب
(۳) کار یعقوب است از سوز فراق / دیده‌ای را بیت‌الاحزان باختن
(۴) قرار برده ز من آن دو نرگس رعنا / فراق برده ز من آن دو جادوی مکحول

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

فراق در بیت ۴ نادرست است و باید به صورت «فراغ» به معنی آسودگی و آرامش نوشته شود.

۸۵- در کدام گزینه، معنی همه واژه‌ها درست است؟

- (۱) (نموده: جلوه کرده)، (مرمت: رسیدگی)، (فرج: رهایی)، (شوخ: آلودگی)
(۲) (سرگین: فضله چهارپایان)، (در حال: درنگ)، (اهلیت: لیاقت)، (ادیب: با فرهنگ)
(۳) (صاحبدل: آگاه)، (زنگاری: سرخ رنگ)، (کعب: بازی)، (آوان: هنگام)
(۴) (مُحال: بی‌اصل)، (مسخرگی: لطیفه‌گویی)، (طبیعت: سرشت)، (ضایع: تباهی)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در حال: بی‌درنگ / ضایع: تباه، تلف / زنگاری: سبزرنگ

۸۶- معنی چند واژه در مقابل آن درست آمده است؟

(فضل: نیکویی)، (فلک: چرخ)، (کام: زبان)، (خاییدن: جویدن)، (خیره: لجوج) (ورطه: هلاک)، (هنگامه: شلوغ) (یله: آزاد)

(۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۸۷- معنی واژه‌های «پلاس، هکاری، رقع، قیم» به ترتیب، در کدام گزینه درست آمده است؟

- (۱) گلیم، کسی که مکر می‌کند، نامه، کیسه کش حمام
(۲) نوعی گلیم، کرایه دهنده شتر، نامه، سرپرست
(۳) جامه درویشان، فریب‌دهنده، یادداشت، سرپرست
(۴) جامه پشمی و ستبر، کرایه دهنده اسب، طومار، کیسه‌کش

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پلاس: نوعی گلیم، جامه پشمینه و ستبر که درویشان پوشند. هکاری: کرایه‌دهنده اسب و شتر / رقع: نامه / قیم: سرپرست، کیسه‌کش حمام

۸۸- در کدام گزینه به معنی درست واژه‌های «جولقی - ویله - فوج - دمان - ستوه» اشاره شده است؟

- (۱) درویش - صدا - نشانه - خروشنده - درمانده
(۲) ژنده‌پوش - آواز - گروه - غرنده - ملول
(۳) ناپاک - ناله - هدف - مهیب - خسته
(۴) گدا - عمیق - دسته - هولناک - آزار

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: جولقی: ژنده‌پوش و گدا و درویش / ویله: صدا، آواز، ناله / فوج: گروه، دسته / دمان: خروشنده، غرنده، مهیب، هولناک / ستوه: درمانده و ملول، فسته و آزار

۸۹- در کدام گزینه غلط املائی دیده می‌شود؟

- (۱) برحذر باش از جهان ای نور چشم! / زآن که این دشمن بود با زور و خشم
(۲) بیانی که نغز است فرزانه داند / کمانی که سخت است بازو شناسد
(۳) ز استخوان نیاکان پاک ما این خاک / عجین شده ست و مقدس‌تر از همه چیز است
(۴) سفر کنید از این قربت و به خانه روید / از این فراق ملولیم عزم فرمایید

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه: غربت (دوری از وطن) / قربت: نزدیکی

۹۰- در معنی واژه‌های کدام گزینه اشتباه وجود دارد؟

- (۱) رعنا: زیبا / حقارت: پستی / بیغوله: خواب کوتاه / بحران: وضع غیرعادی
(۲) مکاری: کسی که اسب و شتر و الاغ کرایه می‌دهد یا کرایه می‌کند / مروّت: جوان‌مردی / غوک: قورباغه / شوخ: آلودگی

- (۳) رُقعہ: نامه / در حال: بی‌درنگ / پلاس: جامه‌ای پشمینه و ستبر که درویشان پوشند / بهایم: ستوران
(۴) قَیم: سرپرست / خطابه: خطبه خواندن، وعظ کردن / مُشَوّش: آشفته و پریشان / فَرج: رهایی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه: بیغوله: کنج، گوشه‌ای دور از مردم

۹۱- معنی چند واژه روبه‌روی آن نادرست نوشته شده است؟

«وَقَب: شکنجه / گرده: پهلوان / کُله: برآمدگی پشت پای اسب / غارب: پیشانی / طمانینه: آرامش و قرار / رندان: زیرکانه / خیل: دسته / تَسلا: آرامش یافتن»

- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

معنی درست واژه‌ها: وَقَب: هر فرورفتگی اندام چون گودی چشم / گرده: پشت، بالای کمر / غارب: میان دو کتف
۹۲- در کدام گزینه به معنی درست واژه‌های «مخمصه - ادیب - گسیل کردن - معاشرت» اشاره شده است؟

- (۱) بدبختی - بسیاردان - برانگیختن - گفت و شنید
(۲) گرفتاری - توانا - جدا کردن - رفت و آمد
(۳) تنگنا - دانشمند - فرستادن کسی به جایی - الفت داشتن
(۴) غم بزرگ - بافرهنگ - روانه کردن - نزدیک شدن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: مخمصه: بدبختی و غم بزرگ، تنگنا، این واژه به معنی «گرفتاری» متداول شده است / ادیب: بافرهنگ، دانشمند، بسیاردان / گسیل کردن: روانه کردن، فرستادن کسی به جایی / معاشرت: گفت و شنید، الفت داشتن، رفت و آمد

۹۳- در کدام گزینه به معنی درست واژه‌های «عَرش - تقریظ - استدعا - خذلان» اشاره شده است؟

- (۱) خیمه - جدا ساختن - درخواست کردن - بی‌بهرگی از یاری
- (۲) تخت پادشاه - نوشتن یادداشت ستایش - خواهش کردن - بی‌مقدار
- (۳) سایبان - بریدن - آرزو کردن - خوار
- (۴) سریر - ستودن - فراخواندن - درماندگی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: عَرش: تفت پادشاه، سریر، فیمه، سایبان / تقریظ: ستودن، نوشتن یادداشتی ستایش‌آمیز درباره‌ی یک کتاب / استدعا: درخواست کردن، فوایش کردن، فراخواندن / خذلان: درماندگی، بی‌بهرگی از یاری

۹۴- در معنی واژه‌های کدام گزینه اشتباه وجود دارد؟

- (۱) مَرمت: اصلاح و رسیدگی / نیکومنظر: خوش‌چهره / قَیم: سرپرست / غوک: قورباغه
- (۲) در حال: بی‌درنگ / پلاس: جامه‌ای پشمینه و ستر که درویشان پوشند / بهیمه: هیزم / مُحال: بی‌اصل
- (۳) هنگامه: جمعیت مردم / معرکه: جای نبرد / فَرَج: گشایش در کار و مشکل / زهی: آفرین
- (۴) دین: وام / کرای: کرایه / تسیح: خدا را به پاکی یاد کردن / مستغنی: بی‌نیاز

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: بهیمه: پارچه، ستور

۹۵- معنی چند واژه در کمانک روبه‌روی آن نادرست نوشته شده است؟

«فکاری: حیل‌گر / گسیل کردن: روانه کردن / رُقعه: جامعه‌ی درویشان / مولع: بازیچه / یله: رها / ورطه: زمین پست / نمط: نوعی کلاه»

- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: فکاری: کسی که اسب و شتر و الاغ کرایه می‌دهد یا کرایه می‌کند / رُقعه: نامه / مولع: شیفته، بسیار مشتاق، آزمند / نمط: روش، نوع

۹۶- در کدام گزینه به معنی درست واژه‌های «مروت - فراغ - ادیب - نموده» اشاره شده است؟

- (۱) جوان‌مردی - دور ماندن - بسیاردان - آشکار کرده (۲) دوست داشتن - آرامش - دانشمند - بیان شده
- (۳) مردانگی - آسودگی - بافرهنگ - ارائه کرده (۴) محبت کردن - آسایش - نویسنده - نشان داده

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: مروت: جوان‌مردی، مردانگی / فراغ: آسایش و آرامش، آسودگی / ادیب: بافرهنگ، دانشمند، بسیاردان / نموده: نشان داده، ارائه کرده، آشکار کرده

۹۷- در کدام بیت غلط‌املائی وجود دارد؟

- (۱) تا چند به غم‌خانه‌ی حسرت بنشینم / وقت است که با یار به عشرت بنشینم
- (۲) به خود می‌بال لیک از غصه خوردن / تنور آرزو نانی ندارد
- (۳) شبی خفته بودم به عزم سفر / پی کاروانی گرفتم سحر
- (۴) در هقه جان بردم غم تا بنداند کس / هر چند همی‌کوشم پنهان نمی‌ماند

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. املائی درست واژه: هقه: بعبه، صندوق

۹۸- در متن زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«و نمی‌دانم در این بی‌قوله میان من و شیر چه رفته است در صواب و خطای اعمال خویش به تامل نگریستم و آثاری از نغز عهد در احوال خویش ندیدم، اما دانم که هیچ‌کس از سهو و ذلت خالی و معصوم نتواند بود، و هرگاه که به قصد و عمد منسوب نباشد، مجال تجاوز و اغماض اندر آن هرچه فراخ‌تر است.»

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. املائی درست واژه‌ها: بی‌قوله: کنج، گوشه‌ای دور از مردم / نقض: شکستن، شکستن عهد و پیمان / زلت: لغزش، لغزیدن، گناه

۹۹- در معنی واژه‌های کدام گزینه اشتباه وجود دارد؟

(۱) ورطه: هلاکت / ضایع: تلف / نادره: بی‌نظیر / نمط: نوع
(۲) فروغ: پرتو / فضل: دانش / خیره: لجوج / شکن: پیچ و خم زلف
(۳) فرج: عنایت / معرکه: جای نبرد / برازندگی: لیاقت / تعلل: درنگ کردن
(۴) مفتاح: کلید / رزاق: روزی‌دهنده / تیزی: شتابنده / غلغله‌زن: شور و غوغاکنان

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: فرج: گشایش، گشایش در کار و مشکل

۱۰۰- معنی چند واژه روبه‌روی آن نادرست نوشته شده است؟

«مستغنی: بی‌نیازی / تیمار: توجه / هنگامه: باشکوه / پیرایه: زیور / زهی: آفرین / قرابت: خویشاوندی / نموده:

آشکار کرده / قفا: پشت»

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: مستغنی: بی‌نیاز / هنگامه: غوغا، دار و فریاد، شلوغی، جمعیت مردم

۱۰۱- در کدام گزینه به معنی درست واژه‌های «مولع - مهال - یله - گلبن» اشاره شده است؟

(۱) سرگرم - بی‌اصل - رها - گل سرخ
(۲) آزمند - دروغین - تکیه دادن - فصل بهار
(۳) بسیار مشتاق - ناممکن - پهلوان - بوته‌ی گل
(۴) شیفته - اندیشه‌ی باطل - آزاد - بیخ بوته‌ی گل

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: مولع: شیفته، بسیار مشتاق، آزمند / مهال: بی‌اصل، ناممکن، اندیشه‌ی باطل / یله:

رها، آزاد؛ یله دادن: تکیه دادن / گلبن: بوته‌ی گل، گل سرخ، بیخ بوته‌ی گل